

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 2

April 1967

65. årg.

Redigert av Ole Lie

DET NORSKE MYRSELSKAPS ÅRSMELDING FOR 1966

Innledning.

Året 1966, som var *Det norske myrselskaps* 64. arbeidsår, har nå gått over i historien. I likhet med tidligere år, kan vi notere stor aktivitet innen de fleste sektorer av Myrselskapets arbeidsfelt. Spesielt gledelig var det at vi ved selskapets forsøksstasjon på *Mæresmyra i Sparbu* kunne innvie stasjonens nye institusjonsbygg, som etter ca. ett års byggetid sto ferdig til innflytting ved slutten av året.

Den 15. oktober var det i anledning nybygget en enkel innvielses-høytidelighet på forsøksstasjonen, hvor selskapets styre og autoriteter fra statsadministrasjonen — med landbruksminister *Bjarne Lyngstad* i spissen — deltok. Det norske myrselskap og forsøksleder *Nils Vikeland* fikk under omvisningen ros for vellykket gjennomføring av byggeoppgavene, og deltakerne bemerket med glede byggets mange fagmessig gode detaljer.

En beskrivelse av institusjonsbygget, ved forsøksleder *Vikeland*, vil bli trykt i *Meddelelser fra Det norske myrselskap*, hefte nr. 1, 1967. Likeså gir forsøkslederen særskilt årsmelding om virksomheten ved forsøksstasjonen.

Medlemmer 1966.

Ved meldingsårets utgang var medlemstallet i alt 1 108. Herav er 467 *livsvarige*, 474 *årsbetalende*, 154 *indirekte* og 9 *korresponderende* medlemmer av selskapet. Det norske myrselskap har dessuten 4 *æresmedlemmer*, innvotert av årsmøtet, som honnør for spesielle tjenester av myrsaken.

På årsmøtet 26. februar ble mangeårig formann i Myrselskapets styre, gårdbruker, konsulent *Knut Vethe* innvotert som æresmedlem. Ved en festlig anledning samme dag ble gårdbruker *Vethe* overrakt *H. M. Kongens* fortjenstmedalje i gull for samfunnsnyttig arbeid. Landbruksdirektør *Aslak Lidtveit* foretok overrekkelsen.

En av de øvrige æresmedlemmer, forsøksleder *O. Glærum* er død i løpet av året.

Foruten de personlige medlemmer, er det en rekke selskaper, institusjoner, kommuner og jordstyrer i medlemsstokken. Antallet av personlige kontakter er derfor atskillig større enn det medlemstallet viser. Myrselskapet hadde dessuten ved årets utgang 156 bytteforbindelser, 87 norske og 69 utenlandske.

Selskapet har i 1966 fått 22 nye medlemmer. Herav er 3 innmeldt som indirekte medlemmer ved Trøndelag Myrselskap. Avgangen har derimot vært i alt 31. Av Trøndelag Myrselskaps medlemmer er 2 gått ut som indirekte medlemmer av vårt selskap, mens avgangen av direkte medlemmer var 29. Herav er 9 avgått ved døden, mens 20 er utmeldt eller strøket p.g.a. manglende betaling av kontingent. Kommunesammenslutningene har også i år virket reduserende inn på selskapets medlemstall.

Styret og representantskapet.

Styret:

Myrselskapets formann siden 1954, gårdbruker, konsulent *Knut Vethe*, trakk seg tilbake som formann ved årsmøtet 26. februar 1966. Som ny formann ble valgt tidligere nestformann, stortingsmann *Thorstein Treholt*. Tidligere styremedlem, godseier *Severin Løvenskiold*, frasa seg også gjenvalg ved samme årsmøte.

Styret har etter årsmøtet bestått av stortingsmann *Thorstein Treholt* (formann), skipsreder *Carsten Bruun* (nestformann), fabrikk-eier *Alf Ordning*, landbruksdirektør *Aslak Lidtveit* (ny), gårdbruker *Ove Munthe-Kaas* (ny) og selskapets direktør. Som varamenn har følgende fungert: Overingeniør *Sv. Skaven-Haug*, statsskogsjef *Eyvind Wisth*, fylkesagronom *Knut Ytre-Arne* og ingeniør *Th. Løvlie*.

Representantskapet:

Valgt av årsmøtet: Bestyrer *Wilhelm Aasli*, Bjørkelangen, fabrikk-eier *Lars Gjein*, Stokke, gårdbruker *Arne Brynildsen*, Idd pr. Halden, fylkesagronom *Henry Oma*, Stend, bonde *Erland Nordhagen*, Nes i Hallingdal, bonde *Magnus Folkvord*, Sandnes, konsulent *Reidar D. Tønnesson*, Blommenholm, gårdbruker *Nils Berg*, Byåsen, gårdbruker *Ole Rauk*, Nes i Hallingdal, førstekonservator *Johannes Lid*, Grefsen, fylkeslandbrukssjef *Modolf Sjøgard*, Steinkjer, fylkeslandbrukssjef *Johan Lyche*, Sarpsborg, gårdbruker *Jakob B. Nordbø*, Nissedal, fylkesagronom *Olav Weisert*, Bodø, direktør *Ivar Aavatsmark*, Sme-stad, gårdbruker *Lars Lie*, Levanger, direktør *Leif Fr. Koxvold*, Nordstrand, konsulent *Rolf Evju*, Røa.

Valgt av Trøndelag Myrselskap: Gårdbruker *Nils Berg*, Byåsen, ingeniør *Th. Løvlie*, Bærum.

Funksjonærene.

Det norske myrselskaps leder gjennom 33 år, dr. agr. *Aasulv Løddesøl*, sluttet som selskapets direktør 31. juli 1966 etter oppnådd aldersgrense. Som ny direktør etter dr. Løddesøl ble fra 1. juli 1966 ansatt tidligere konsulent i Myrselskapet, sivilagronom *Ole Lie*.

For øvrig har det ikke vært forandringer i funksjonærstaben. Direkte knyttet til hovedkontoret har Myrselskapet nå følgende funksjonærer:

Direktør: Sivilagronom *Ole Lie* a. 1947. Myrkonsulenter: Jordskifte kandidat *Osc. Hovde* a. 1937. Sivilagronom *Per Hornburg* a. 1948. Sivilagronom *Einar Wold* a. 1956. Kontorpersonale: Kontorfullmektig *Edith Fjæreide* a. 1943. Kontorassistent *Målfrid Åsen* a. 1963.

Funksjonærstaben ved forsøksstasjonen er tatt med i forsøkslederens melding.

Opplysningsarbeidet.

Meddelelser fra Det norske myrselskap.

Selskapets tidsskrift har som tidligere år, blitt sendt ut i 6 hefter à 1 400 eksemplarer. For ytterligere å kunne spre opplysninger om aktuelle emner og spørsmål blant spesielt interesserte, er flere artikler i tidsskriftet utgitt som særtrykk. Det viser seg å være stor interesse for slike aktuelle kortfattede artikler. Av særtrykk om faglige spørsmål er i 1966 sendt ut følgende, nevnt i kronologisk orden:

«Myrene i Bjugn herred», av konsulent *Osc. Hovde*.

«Faktorer som innvirker på jordsmonnets muligheter for forsyning av vegetasjonen med næring», av professor, dr. agr. *J. Låg*.

«Oversikt over utførte myrinventeringer i Trøndelagsfylkene», av konsulent *Osc. Hovde*.

«Noen sider ved fosfortilstanden i lite humifisert kvitmosetorv ved ulik kalktilførsel», av professor *Asbj. Sorteberg*.

«Melding fra 2. møte i ECA's arbeidsgruppe for rasjonell bruk av jordressurser», av direktør *Aasulv Løddesøl*.

Dessuten er en uttalelse av Myrselskapets styre vedrørende «Landbruket og fjellplanleggingen» utgitt som særtrykk og sendt bl.a. til samtlige jordstyrer. Videre har vi som stensilttrykk sendt ut en beretning om «Sværholtholvøya» av konsulent *Per Hornburg*. Beretningen ble bl.a. tilstillet Stortingets Landbrukskomité under befaringen i Finnmark sommeren 1966.

Foredrag, møter, demonstrasjoner og konferanser.

Det norske myrselskap holdt ikke eget foredragsmøte under Landbruksveka i 1966. Det var fra Landbruksvekas styre sendt ut en sterk oppfordring til å slutte opp om de emner som fra «sentralt hold» var satt opp til behandling. I Meddelelser fra Det norske myrselskap, ble våre medlemmer orientert om denne nyordning, og man

henledet spesielt oppmerksomheten på emnet: «Friluftslivets dager», hvor bl.a. professor *Axel Somme* redegjorde for arbeidet med planmessig utnyttelse av våre fjellvidder.

Konsulent *Osc. Hovde* har holdt foredrag på Trøndelag Myrselskaps årsmøte den 22. mars og under Landbruksuka i Molde den 28. mars. Emnene var henholdsvis: «Myrinventeringen i Trøndelag» og «Bonitering av myr».

Siste sommer deltok forsøksassistent *Rolf Celius* og konsulentene *Osc. Hovde* og *Einar Wold* i en større demonstrasjon vedrørende grøfting og dyrking av myr på Namdalseid. Jordstyret sto som arrangør av demonstrasjonen, som kom i stand etter initiativ fra konsulent Einar Wold. Under inventeringsarbeidene på Namdalseid fikk nemlig konsulent Wold føling med at det var stor interesse for en slik demonstrasjon, som fikk meget god oppslutning av jordbrukere fra distriktet. *Nord-Trøndelag landbrukselskap* viste også meget stor interesse for demonstrasjonen, og anmodet samtlige herredssagronomer og planleggere i fylket om å delta. Fra Landbrukselskapet møtte fylkeslandbrukssjef *M. Sjøgard*.

Under demonstrasjonen orienterte Myrselskapets fagfolk om dyrkings- og grøftespørsmål på myr. Forskjellige slag grøftemateriell ble demonstrert for tilhørerne, som deltok ivrig i diskusjonen som fulgte om disse faglige problemer.

Vi kan nok en gang konstatere at slike møter med praktikerne og deres problemer er av meget stor verdi. Det er stadig nye faglige spørsmål som vi både ønsker å spre opplysninger om, og som vi gjerne tar opp til drøfting. Det er derfor av stor betydning å få arrangert slike demonstrasjoner.

Vi har også i 1966 kunnet glede oss over mange besøk på kontoret og en rekke skriftlige henvendelser, som har skapt kontaktflater for spredning av kunnskaper om utnyttelse av myr og torv. Det har også i året 1966 vært kontakt med en rekke forskjellige utenlandske fagfolk på myr- og torvområdet, og med utlendinger som enten ved besøk eller på annen måte vil ha opplysninger om norske forhold innen vårt spesielle felt.

Direktør *Løddesøl* deltok — som norsk delegert — ved det 2. møte i ECA's arbeidsgruppe for rasjonell bruk av jordressurser. Etter konferansen, som ble holdt 3. til 6. mai i London, deltok *Løddesøl* i ekskursionsjonen som ble foretatt til forskjellige deler av England. Melding om konferansen og ekskursionsjonen er gitt i Meddelelser fra Det norske myrselskap, nr. 6, 1966.

Ved et kontaktmøte vedrørende det internasjonale samarbeid for torvforskning, som ble holdt i Helsinki i dagene 1. til 3. september 1966, deltok direktør *Leif Fr. Koxvold*, som er medlem av Myrselskapets representantskap. Direktør Koxvold har tidligere deltatt i dette internasjonale samarbeid sammen med direktør *Løddesøl* og forskningsleder *Arne Høy*, Metallurgisk Komité ved N.T.H. under

den 2. Internasjonale konferanse i myr- og torvforskning, som ble holdt i 1963 i Leningrad. Da direktør Løddesøl, som fra 1950 har vært medlem av en internasjonal kontaktgruppe for torvforskning og medlem av organisasjonskomitéen for internasjonale myr- og torvkonferanser, ikke hadde anledning til å delta i planleggingsmøtet i år, er vi glad for at det internasjonale samarbeid på dette felt ble holdt vedlike gjennom direktør Koxvold's representasjon.

Konsulent *Einar Wold* og direktør *Ole Lie* deltok i et seminar vedrørende plastdrensrør som *Nordiske Jordbruksforskeres Forening* holdt i Uddevalla 21. og 22. april 1966. Konsulent Wold deltok i kurs om grøfting og anlegg av idrettsbaner holdt av *Statens Ungdoms- og Idrettskontor* i Sandefjord 11. og 12. oktober, og konsulent *Per Hornburg* deltok i *Landbruksdepartementets* kurs i distriktsplanlegging for landbruksfunksjonærer i Bodø 15.—18. november 1966.

For å fremme produksjon og omsetning av torvmold og gartneritorv ble det på Myrselskapets initiativ holdt et kontaktmøte i Oslo den 5. desember 1966. Fagfolk fra gartnerinæringen, representanter for torvfabrikantene og Myrselskapet deltok. Aktuelle spørsmål for denne gren av torvproduksjonen ble diskutert, og det var enighet om at man i samarbeid bør søke å fremme produksjon og omsetning av norske torvprodukter.

Når vi ser tilbake på selskapets virksomhet i 1966, finner vi at opplysningsarbeidet er meget viktig. Opplysningsvirksomheten har ikke bare som oppgave å spre kunnskaper og yte veiledning, men også å gi inspirasjon til arbeid for utnyttelse av de muligheter som ligger i våre ressurser av myr og torv.

Konsulentvirksomheten.

I sommerhalvåret 1966 var værforholdene stort sett gunstige for markarbeid. Derimot fikk man i de nordenfjeldske deler av landet meget dårlig høstvær. Selv om det dårlige høstværet skapte størst problem for jordbrukerne, så var det også vanskelig for markarbeidet vårt. Betegnende er en uttalelse fra konsulent *Hovde*, om at hans håndtlangere måtte bruke bardun på nivellerstangen for å holde den så noenlunde i lodd. Slike forhold har vi heldigvis ikke hvert år.

På tross av de vanskelige arbeidsforhold nordenfjelds, ble alle innmeldte oppgaver undersøkt. I det sør-østlige Norge, hvor høstværet var bedre, fikk vi dessuten gjort unna noen oppdrag som ble rekvirert sent på høstparten. Kontorbehandlingen av sakene er nå i full gang, så vel ved hovedkontoret som ved distriktskontorene.

Vi skal nedenfor gi en gruppevis omtale av konsulentvirksomheten.

Brenntorv og jordvern.

Nedgangen i produksjon av torvbrensel er også markert for siste års vedkommende. Dette skyldes kanskje først og fremst den tekniske utvikling på elektrisitetens- og fyringens område, men også i noen

grad velstandsutviklingen og fraflytningen i de distrikter hvor produksjon av eget torvbrensel tidligere foregikk i relativt stor målestokk.

Den statistikk som Myrselskapet har utarbeidet for landets brenntorvproduksjon i 1966, viser en samlet produksjon på i alt 121 500 m³ stikktorv, kfr. «Brenntorvproduksjonen i 1966», av konsulent Einar Wold, Meddelelser fra Det norske myrselskap, hefte nr. 1, 1967. I forhold til produksjonen i 1965 er det en nedgang på i alt 65 500 m³. Maskinbehandlet brenntorv har ikke blitt produsert i 1966.

Selv om det overveiende dreier seg om torvstikking til eget brensel, vil det ha sin interesse å beregne verdien av torvproduksjonen med annet brensel som målestokk. Etter brennverdien tilsvarer årets produksjon ca. 15 000 kulltonn eller 48 600 favner skogsved. Omregnet i penger på grunnlag av den ekvivalente brennverdi i ved, tilsvarer brenntorvproduksjonen i 1966 i alt 6 mill. kroner.

Denne sektor av virksomheten har således ikke medført særlig stor arbeidsbyrde i 1966, utenom 3 reiser i Nord-Norge i forbindelse med kontroll av torvstikking m.v. Først og fremst hensynet til rasjonell utnyttelse av torvforekomstene og jordvernet, tilsier at selskapets konsulenter benytter anledningen til befaringer og kontroll når man ellers er i distriktet.

Strøtorvdriften.

Over Østlandet hvor de fleste større torvstrøfabrikker finnes, var sommerværet i 1966 relativt bra for berging av strøtorv. Arbeidskraftproblemet synes imidlertid å bli større og større for fabrikkene. Det er spesielt vanskelig å få folk til stikking og innberging av torva. Dette er for så vidt naturlig, fordi fabrikkene ikke er i stand til å holde full beskjeftigelse året rundt. Arbeidet på torvmyrene er dessuten delvis ganske tungt og mindre innbydende enn annet arbeid som tilbys. Høsten 1965 kom frosten tidlig, noe som vanskeliggjorde høststikkingen og muligens virket reduserende på årets produksjon.

Produksjonen av strøtorv i 1966 var — etter de erfaringer vi allerede sitter inne med — betydelig større enn foregående år, da det ble produsert ca. 330 000 beregnede baller. En normalballe inneholder 600 liter løst strø før pressing.

Innen denne sektor av Myrselskapets virksomhet har det i året vært relativt stor intensitet. Strøtorvfabrikantene har et sterkt behov for mekanisering av produksjonen, delvis for å avhjelpe mangelen på arbeidskraft og delvis for å rasjonalisere driften gjennom øket produksjon og bedre utnyttelse av anleggsvesteringene. Det er dessuten hos endel fabrikanter sterk interesse for fremstilling av nye produkter. Det gjelder spesielt gartneritorv som det i de senere år har blitt importert betydelige mengder av til vårt land.

Myrselskapet har ikke vært direkte engasjert i planlegging av nye anlegg siste året, men derimot har det vært endel oppgaver i for-

bindelse med utbygging av eldre anlegg. En større fabrikk som brant i 1966, er allerede under oppbygging. Videre kan nevnes at en strøtorvfabrikant arbeider med kjøp av ny torvstikkemaskin fra Tyskland. Tidligere er det hit til landet importert 2—3 svenske stikkemaskiner. Man vil således etter hvert kunne vinne erfaring med disse maskiner under våre forhold. Vi kan øyne konturene av en fortsatt intensiv virksomhet innen denne sektor av næringslivet.

Ved *Våler Torvstrøfabrikk*, som tilhører Myrselskapet, har forpakteren siste året produsert i alt 6 200 baller som utgjør 1 700 baller mer enn foregående år. Det er imidlertid nå lite torv tilbake på torvfeltet ved fabrikk og derfor vanskelig å holde produksjonen oppe på normal høyde.

Dyrking og skogreising.

I likhet med tidligere år er det denne gruppe som har krevd største delen av selskapets konsulentvirksomhet, og da i første rekke dyrking for *jordbruksutnyttelse*. Kultivering av myr med tanke på fremtidig *skogproduksjon* har også etter hvert kommet sterkere inn i bildet, og ofte blir konsulentene stilt overfor spørsmål om alternativ utnyttelse av myrarealer til jordbruk eller skogbruk. I våre utredninger søker vi derfor, så langt råd er, å gi svar på slike spørsmål. Foruten myras egenskaper med hensyn til dyrkingsverd, kommer arronderingen og beliggenheten i forhold til rekvirentens øvrige jordarealer sterkt inn i bildet. Et nært samarbeid med eieren og eventuelt driftsøkonomene, er ønskelig i slike situasjoner, og videre anbefaler vi at fagfolkene innen forstetaten konsulteres når det gjelder faglige spørsmål vedrørende skogreising.

Arbeidet under denne sektor omfatter undersøkelser av myrfeltene, planlegging av kanaler, avløp og detaljgrøfting, samt uttalelse om oppdyrkingsmetodene, kalking og gjødsling m.v. Beregninger av arbeidenes kostnad blir også ofte utført av oss. Det er m.a.o. mange både omfattende og interessante oppgaver å arbeide med.

Under denne gruppe kommer de arbeider som selskapet får å utføre i forbindelse med vassdragsreguleringer, når arealer med myr blir berørt. Det er som oftest *Jorddyrkingsdirektoratet* som direkte eller indirekte står som rekvirent for slike saker. Det ønskes foretatt både undersøkelser av mulighetene for utnyttelse av myrene og uttalelse om synkningsforholdene, som har avgjørende betydning for en eventuell senkning. Flere av disse arbeider har blitt utført i samarbeid med *Vassdragsvesenet's* funksjonærer.

Innen samtlige fylker i Nord-Norge, i Trøndelag, i Møre og Romsdal fylker, samt i Hedmark og Oppland fylker er det i året foretatt en rekke større og mindre markundersøkelser i forbindelse med senkningssaker og myr dyrkningsprosjekter. Mindre arbeidskrevende oppgaver og forespørsler om dyrking eller skogreising på myr, har vi for øvrig hatt fra så godt som samtlige av landets distrikter. Vi kan

si at det er stor interesse for utnyttelse av myr til såkalt struktur-rasjonalisering eller utvidelse av jordarealene, både til enkelte jordbruk og ved fellestiltak. Det er imidlertid ikke bare i forbindelse med nydyrking, men også i betydelig grad vedrørende vedlikehold av tidligere dyrka myrjord, at selskapet får forespørsler. Det gjelder både kalking, gjødsling, jordarbeiding og grøfting av myr på nytt.

I forbindelse med denne saksgruppe har vi også hatt gleden av å ha et meget godt samarbeid med faglige institusjoner og de enkelte fagfolk innen etater som vi har hatt kontakt med.

Av de større og mest arbeidskrevende saker innen denne sektor vil vi nevne følgende: Kartlegging og myrundersøkelser på feltet *Vasselva — Langvatnet, Vadsø herred*, kartlegging, myrundersøkelser og kanalprosjektering av myrer i *Bekkarfjord, Lebesby*, kanalprosjektering på nordre del av *Stormyra, Brennelv, Porsanger herred*, kartlegging, myrundersøkelser og kanalprosjektering av *Karlstadmyra, Målselv*, kartlegging og undersøkelser av *Forsøksmyra i Sørfjorddalen, Sortland herred*, kartlegging og undersøkelser av *Rødvassmyra, Hadsel herred*, kartlegging, myrundersøkelser og kanalprosjektering, *Vassrygg — Tverrå i Fauske*, myrundersøkelser i hele *Imsdalen i Snåsa*, undersøkelser av myrene ved *Hojemstjernet i Levanger (Skogn)*, undersøkelser av myrer langs *Søya-vassdraget i Surnadal*, undersøkelser og planlegging av grøfting og dyrking av *Haugsetermyra i Snertingdal*, myrundersøkelser av *Haslaområdet i Våler*, myrundersøkelser ved *Prestegårdstjernet i Kongsvinger (Brandval)*.

Myrinventering.

Sommeren 1966 startet selskapets myrinventeringer i *Namdalseid herred, Nord-Trøndelag*. Her ble vel halvparten av dette store og relativt «myrrike» herred undersøkt. Arbeidet i *Namdalseid* er en fortsettelse av samarbeidet som har pågått i flere år med *Trøndelag Myrselskap* når det gjelder myrinventering i *Trøndelagsfylkene*. *Namdalseid kommune* deltar også i omkostningene ved disse undersøkelser.

Innen *Namdalseid* ble det i 1966 foretatt inventeringer av ca. 7 600 dekar myr som fordeler seg slik på de forskjellige myrtyper:

Lyngrike mosemyrer	ca.	4 050	dekar
Grasrike mosemyrer	»	2 300	»
Myrull-bjønnskjeggmyrer	»	420	»
Starrmyrer	»	470	»
Andre grasmyrer	»	20	»
Skogmyrer, vesentlig furumyrer	»	340	»

Myrinventeringene skal fortsette med resten av *Namdalseid* i 1967, slik at det endelige resultat for hele herredet først vil foreligge til neste årsmelding skal skrives. Fra flere andre herreder i *Trøndelag* og i *Nordland* er det meldt om interesse for å få utført myrinventeringer.

Det er — som tidligere nevnt — en gledelig stor interesse for utnyttelse av myrene spesielt i kystfylkene fra Vestlandet og nordover. De opplysninger som inventeringen gir om arealet og beliggenheten av myrforekomstene, og hva de kan nyttes til, samt om dybdeforhold og undergrunn m.v., er spørsmål som både praktikerne og veiledningsfolkene har bruk for. Myrinventeringer vil også kunne være til nytte ved arealplanleggingsarbeidene som bl.a. den nye bygningsloven forutsetter. Vi har således hatt flere forespørsler i forbindelse med planlegging og arealdisponering. Det er følgelig et sterkt behov for øket aktivitet på dette område.

I årsmeldingen for 1965 har direktør *Aasulv Løddesøl* gitt en oversikt over de foretatte myrinventeringer til og med året 1965. I denne oversikt finnes resultatene av inventeringene som er foretatt, både når det gjelder myrarealene totalt og areal av forskjellige myrtyper, ressurser av torv og dyrkingsmyrer m.v. Oversikten gir også orientering om hvor det hittil er foretatt inventeringer, og hvordan materialet er offentliggjort og hva som kan skaffes av materiell ved henvendelse til Det norske myrselskap. Vi skal derfor ikke komme nærmere inn på dette i denne årsmelding, men henviser til meldingen for 1965, som er trykt i Meddelelser fra Det norske myrselskap, nr. 2, 1966.

Forskjellige oppgaver.

Arbeidet under denne gruppe som vi kaller forskjellige oppgaver, synes å øke fra år til år. Siste sommer og høst ble det foretatt omfattende kontrollnivellering av de fleste synkningsforsøk som foregår under ledelse av *Utvalget for myrsynking*. Et nytt kombinert synknings- og grøftforsøk på *Myrselskapets forsøksstasjon på Mære* ble siste sommer undersøkt og nivellert. Dette forsøket er også anlagt i samarbeid med *Utvalget for myrsynking*, som nå har felter for synkningsundersøkelser over store deler av vårt land, særlig i kyststrøkene. *Utvalget* startet de første undersøkelser og forsøk i 1952. Feltene er senere kontrollnivellert flere ganger, idet slik kontroll foretas med ca. 5 års mellomrom. En kort utgreiing om undersøkelsene er gitt av professor *Asbjørn Sorteberg*: «Myrsynking — Myrsvinn», Meddelelser fra Det norske myrselskap 1958.

Selskapet Ny Jord startet i 1951 synkningsundersøkelser på sin forsøksgård på Smøla. Også her foretok konsulent *Hovde*, som har hatt disse arbeidsoppgavene, flere omfattende kontrollmålinger av eldre forsøk, og dertil første gangs måling av et større nytt felt som dette selskap anla i 1966.

Myrsynkingen er ofte et særdeles viktig spørsmål både ved dyrking av myr og ved utnyttelse til de fleste andre formål. Det er derfor særdeles velkomment at man etter hvert får nye resultater av slike undersøkelser. De første planmessige synkningsundersøkelser her i

landet ble startet i 1933 av Det norske myrselskap. Direktør *Aasulv Løddesøl* foretok da i Klepp, Sola og Time herreder nivellering av 3 myrprofiler, som senere ble kontrollnivellert i 1943 og 1953. Disse profiler har gitt anledning til interessante og nyttige observasjoner (kfr. «Orientering om synkningsproblemet på myr» av *Aasulv Løddesøl*, Meddelelser fra Det norske myrselskap 1955).

Etter henvendelse fra *Statens Ungdoms- og Idrettskontor, kommunale utvalg, idrettslag* og andre *institusjoner* har Myrselskapet i 1966 foretatt undersøkelser av grunnforholdene for flere idretts- og sportsanlegg fra Lindesnes i syd til og med Trøndelag i nord. Det synes i stadig større grad å bli aktuelt å benytte myrarealer til idrettsplasser. Oppdragene blir delvis av geoteknisk karakter når det gjelder myr, og delvis blir det spørsmål om dreneringsmåter o.l. Erfaringene og undersøkelsene med hensyn til myrsynkningen m.v. kommer her godt med. Flere av disse saker krever både grundige undersøkelser og utredninger av konsulentene. De mest arbeidskrevende saker innen denne sektor har i 1966 vært undersøkelse og planlegging av idrettsanlegg ved Ungdomsskolen på *Fillan, Hitra* og ved *Moland Ungdomsskole, Arendal*.

Ofte er forholdene for anlegg av idrettsbaner tvilsomme, men når annen mark ikke kan oppdrives på stedet, kan man være nødt til å velge selv dype myrer. I vanskelige tilfeller tar vi derfor forbehold om å få anledning til å være med på kontrollen av arbeidet under anlegget.

Av andre oppgaver som hører inn under denne kategori, kan nevnes undersøkelser av myrer som skal brukes til byggegrunn, veigrunn, og sist et tilfelle hvor en liten myr var tenkt nytt til utslippsområde og filtrering av kloakkvann fra renseanlegg.

Videre nevnes at direktør *Løddesøl*, som jordbrukssakkyndig for skjønnsretten ved Uste—Nesreguleringen i Hallingdal også inneværende år har foretatt befaringer og undersøkelser i denne forbindelse.

En spesiell arbeidsoppgave av omfattende karakter ble siste sommer utført i forbindelse med planene om drift ved *Joma Bergverk*. Det var her spørsmål om registrering av myrforekomstene over et meget stort fjellområde, samt planlegging av drenering på et mer begrenset myrareal. Det var konsulent *Einar Wold* som foretok befaringer og undersøkelser her.

Ved slike oppgaver som her nevnt, tar selskapet betaling for arbeidet etter vanlige honorarnormer. Vi ser det slik at selv om disse oppgaver på en måte faller utenom Myrselskapets opprinnelige formål, er det samfunnsmessig riktig at den sakkyndighet som selskapets tjenestemenn sitter inne med, kommer best mulig til nytte i landets utbygging. Det er dertil nødvendig at selskapet skaffer seg en del inntekter utover de Myrselskapet selv disponerer eller som bevilges over statsbudsjettet.

Vi kan avslutte den 64. årsmeldingen med å konstatere stor aktivitet innen de fleste sektorer av Myrselskapets virkefelt. Vi håper — og tror — at våre anstrengelser har tjent landets utbygning og næringsliv. Vi har fått et sterkt inntrykk av at behovet er til stede for den spesialveiledning og de undersøkelser som Myrselskapet forestår. For 1967 er allerede en rekke saker innmeldt til undersøkelse og behandling. Vårt ønske er derfor at vi både finansielt og på andre måter, blir i stand til å fylle de krav som blir stillet til oss.

Vedtatt på styremøte 30. januar 1967.

Thorstein Treholt, Carsten Bruun, Alf Ording, Aslak Lidtveit,
Ove Munthe-Kaas, Sv. Skaven-Haug, Ole Lie.

MELDING FOR 1966 FRA DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSSTASJON, MÆRE

Personale:

Forsøksleder: Sivilagronom Nils Vikeland.

Forsøksassistent: Sivilagronom Rolf Celius.

Arbeidsformann: Agronom Trygve Christensen.

3 sesongarbeidere i sommerhalvåret og endel ekstrahjelp i onnene.

Areal og gjødsling.

Det dyrkede areal er nyttet og gjødslet slik den tabellariske oversikt nedenfor viser:

Vekst	Areal dekar	Gjødsling pr. dekar		
		Kali-super	Kali-sulfat-super	Kalkamm.-salpeter
Bygg	90,0	50		
Havre	0,5	50		
Poteter	1,5		50	25
Gulrot	5,0	50		40
Kål, kålrot m.m.	2,0	50		40
Eng	154,0	50		25
Eng til frøavl	3,0	50		25
Brakk	10,0			

Vær og vekst.

Vinteren 1965/66 var uvanlig kald. Allerede i de første dager av november 1965 satte det inn med meget sterk kulde og temperaturen holdt seg vedvarende lavt gjennom hele vinteren til langt ut i april,